

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie maksymalnej wysokości opłat za sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marta Cienkowska – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Mateusz Adamkowski – Dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, tel. 22 829 32 00, e-mail: dmp@kultura.gov.pl	Data sporządzenia 12.12.2025 Źródło: Upoważnienie ustawowe – art. 51o ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164, z późn. zm.) Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: 30
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 51o ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, zwanej dalej „Ustawą”, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość opłat pobieranych przez przechowawców akt osobowych i płacowych, uwzględniając przy tym ponoszone przez nich koszty związane z przechowywaniem dokumentacji i sporządzaniem jej odpisów lub kopii, w szczególności koszty:

- 1) wyszukania dokumentów;
- 2) przygotowania dokumentów do sporządzenia odpisu lub skopiowania;
- 3) sporządzenia odpisu lub kopii;
- 4) zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania dokumentacji.

Funkcjonujące w obrocie prawnym rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 10 lutego 2005 r. w sprawie określenia maksymalnej wysokości opłat za sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania (Dz. U. poz. 240), zwane dalej „Rozporządzeniem”, nie było zmieniane od 2005 r. i tym samym wymaga aktualizacji w zakresie wskazanych w nim maksymalnych wysokości opłat¹.

Przechowawcy akt osobowych i płacowych występują do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z wnioskami o interpretację stawek określonych w Rozporządzeniu (obowiązujący akt normatywny nie przesądza, czy podane wysokości opłat są cenami netto czy brutto). Przedstawiają również postulaty dotyczące nowelizacji Rozporządzenia, wskazując na zmianę cen rynkowych w gospodarce w latach 2005–2024, wynikających m.in. ze wzrostu poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz w związku z cyklicznym wzrostem minimalnego wynagrodzenia za pracę².

Rozporządzenie reguluje kwestie opłat ponoszonych przez osoby fizyczne na rzecz danego przechowawcy akt osobowych i płacowych, w związku z pozyskaniem przez nie odpisu lub kopii dokumentacji pracowniczej, w tym dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy, niezbędnych na przykład do udokumentowania okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu wysokości tych świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych³.

¹ Priorytetowym celem wydanego w 2005 r. Rozporządzenia była ochrona interesów specyficznych usługobiorców – osób ubiegających się o wydanie kopii lub odpisu z dokumentacji pracowniczej – zwykle do celów emerytalnych lub rentowych, przed zawyżaniem cen tych usług przez komercyjnych przechowawców akt osobowych i płacowych. Czynnikiem ryzyka stanowiła ich uprzywilejowana pozycja, działanie w warunkach faktycznego monopolu na przechowywanie dokumentacji osobowo-płacowej i przetwarzanie określonych z niej danych – co mogło przejawiać się w narzucaniu nadmiernych cen za usługi. Poleganie w tej kwestii całkowicie na mechanizmach wolnego rynku grozi pojawieniem się barier finansowych w zaspokajaniu ważnych interesów obywateli. Co do zasady sytuacja nie zmieniła się w odniesieniu do tej dokumentacji, która została wytworzona w przeszłości, zwłaszcza w odniesieniu do dokumentacji pracowników zatrudnionych przed 1 stycznia 1999 r.

² W art. 51d Ustawy wskazano warunki wykonywania działalności gospodarczej, w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców o czasowym okresie przechowywania, wśród których wskazano: 1) posiadanie przez przedsiębiorcę bazy organizacyjno-technicznej zapewniającej warunki przechowywania dokumentacji oraz właściwe warunki jej udostępniania; 2) posiadanie przez przedsiębiorcę regulaminu usług, które będą świadczone w ramach działalności objętej wpisem; 3) zatrudnianie przez przedsiębiorcę do wykonywania czynności związanych z obsługą dokumentacji osoby posiadającej specjalistyczne wykształcenie i praktykę zawodową.

³ por. <https://www.zus.pl/swiadczenia/emerytury/okresy-uwzgledniane-przy-ustalaniu-prawa-do-emerytury-i-renty-i-obliczaniu-wysokosci-tych-swiadczen> (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

Rozporządzenie odnosi się do sytuacji, w której przechowywanie dokumentacji osobowej i płacowej jest realizowane przez zewnętrzny podmiot gospodarczy – w przypadku likwidacji lub upadłości danego pracodawcy, zgodnie z postanowieniami art. 51u Ustawy. Ewidencję przechowywawców akt osobowych i płacowych prowadzi Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. Obecnie obejmuje ona 234 działające podmioty⁴ (wg aktualizacji z dnia 29.01.2025 r.).

Opłaty za wydawane kopie i odpisy z dokumentacji osobowej i płacowej zlikwidowanych pracodawców pobierane są również przez podmioty publiczne, w tym archiwa państwowe. Ilość dokumentacji osobowej i płacowej zlikwidowanych pracodawców, przechowywanej w archiwach państwowych, z każdym rokiem wzrasta z uwagi na zabezpieczanie dokumentacji osobowej i płacowej po zlikwidowanych zakładach pracy, jak również przechowywanych prowadzących działalność, o której mowa w art. 51a ust. 1 Ustawy. Jednocześnie po upływie ustawowego okresu przechowywania dokumentacja osobowa i płacowa podlega brakowaniu (niszczeniu).

Na podstawie analizy danych zawartych w bazie *Miejsca przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców* (ewidencja.warszawa.ap.gov.pl) można wyróżnić 4 przechowywawców akt osobowych i płacowych, wpisanych do rejestru przechowywawców akt, którzy przechowują dokumentację osobową i płacową powstałą w wyniku działalności więcej niż 1000 zlikwidowanych pracodawców. Na rynku funkcjonują 4 bardzo duże firmy świadczące usługi w zakresie przechowywania i udostępniania dokumentacji po zlikwidowanych pracodawcach.

Do dużych firm przechowywalniczych można zaliczyć przedsiębiorców przechowujących akta po zlikwidowanych pracodawcach w liczbie od 500 do 1000 wytwórców dokumentacji. Takich podmiotów jest ok. 10.

Do średnich firm przechowywalniczych można zaliczyć przedsiębiorców przechowujących akta po zlikwidowanych pracodawcach w liczbie od 200 do 499. Takich podmiotów jest ok. 25. Pozostałych przechowywawców dokumentacji osobowej i płacowej po zlikwidowanych pracodawcach można określić mianem małych lub bardzo małych firm przechowywalniczych.

Należy mieć jednak na uwadze różnorodność dokumentacji przechowywanej zarówno przez firmy przechowywalnicze jak i archiwa państwowe, powstałej zarówno w wyniku działalności pracodawców zatrudniających dużą liczbę pracowników, jak i zatrudniających kilkanaście osób. Zatem liczba zlikwidowanych pracodawców nie jest w pełni miarodajną wartością, na podstawie której można zakwalifikować firmy przechowywalnicze do kategorii bardzo dużych, dużych, średnich lub bardzo małych i małych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wydanie nowego rozporządzenia, które powinno we właściwy sposób wyważyć interesy usługodawców i usługobiorców. Powyższy postulat wynika: 1) ze wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w gospodarce (jaki był odczuwalny szczególnie mocno w latach 2022–2023); 2) podwyżek cen energii oraz podatku od nieruchomości; 3) z wątpliwości interpretacyjnych odnośnie do wysokości opłat wskazanych w Rozporządzeniu, tj. czy podane wysokości opłat są cenami netto czy brutto; 4) zasadności utrzymania ochrony interesów usługobiorców, tj. osób ubiegających się o wydanie kopii lub odpisu z dokumentacji pracowniczej, przez określenie maksymalnej wysokości opłat pobieranych przez przechowywawców akt osobowych i płacowych (w tym zakresie nie mają zastosowania mechanizmy wolnego rynku i konkurencji, gdyż osoba wnioskująca o kopię lub odpis dokumentacji pracowniczej musi pozyskać ją od konkretnego przechowywawcy akt osobowych i płacowych, który jest w posiadaniu tych akt celem udokumentowania okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty).

Tym samym, przyjmując do wiadomości oczekiwania przechowywawców akt osobowych i płacowych, którzy wskazują potrzebę wydania nowego rozporządzenia, należy jednocześnie uwzględnić fakt, iż podmioty, które zawarły w przeszłości lub zawierają obecnie umowę na przechowywanie dokumentacji pracowniczej w momencie zawarcia umowy, zgodnie z art. 51u ust. 1 Ustawy, pokrywają koszty związane z jej przechowywaniem do końca ustawowego okresu jej przechowywania⁵. Nie jest zatem uzasadnione, by wzrost kosztów prowadzonej działalności przez przechowywawców akt osobowych i płacowych w całości przenosić na osoby ubiegające się o wydanie kopii lub odpisu z dokumentacji pracowniczej.

W Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego w porozumieniu z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych przeprowadzono analizę możliwych wariantów określenia nowych, maksymalnych wysokości opłat pobieranych przez przechowywawców akt osobowych i płacowych.

W pierwszej kolejności przeanalizowano możliwość zachowania dotychczasowej (tj. określonej w Rozporządzeniu) relacji maksymalnej wysokości opłat pobieranych przez przechowywawców akt osobowych i płacowych względem minimalnego wynagrodzenia za pracę. W 2005 r. określona w Rozporządzeniu opłata za sporządzenie kopii świadectwa pracy wynosiła

⁴ por. https://archiwa.gov.pl/wp-content/uploads/2025/01/EWIDENCJA_BAZA_INTERNETOWA-29.01.2025.pdf (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

⁵ Zgodnie z informacjami podawanymi przez ZUS dokumentacja osobowa i płacowa musi być przechowywana przez okres: 1) 50 lat – dla dokumentacji pracowników zatrudnionych przed 1 stycznia 1999 r.; 2) 10 lat – dla dokumentacji pracowników nowo zatrudnionych od 1 stycznia 2019 r. (10 lat liczone jest od końca roku kalendarzowego, w którym ustał stosunek pracy lub zakończyła się umowa zlecenia); 3) 10 lat – dla dokumentacji osób zatrudnionych od stycznia 1999 r. do grudnia 2018 r. – jeśli zostały dopełnione procedury skrócenia okresu przechowywania akt. Por. <https://www.zus.pl/firmy/przedsiębiorco-przeczytaj-wazne/e-akta> (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

17 zł, co stanowiło 2% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2005 r. (które wówczas wynosiło 849,00 zł⁶). Zachowanie wskazanej relacji oznaczałoby jednak, iż opłata za sporządzenie kopii świadectwa pracy po zmianie miałyby wynieść 86,00 zł (2% z 4300,00 zł), co byłoby równoznaczne z gwałtownym, skokowym wzrostem opłat, ponoszonych przez osoby korzystające z usług przechowawców akt osobowych i płacowych celem udokumentowania okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu wysokości tych świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z tego względu oraz mając na uwadze ważny interes społeczny usługobiorców przechowawców akt osobowych i płacowych uznano, iż nie jest zasadne wprowadzenie wzrostu opłat rzędu 405,88%, a takim byłoby podniesienie opłaty za sporządzenie kopii świadectwa pracy z 17 zł do 86 zł⁷.

Drugim analizowanym wariantem było podniesienie maksymalnej wysokości opłat pobieranych przez przechowawców akt osobowych i płacowych o wartość skumulowanej inflacji od 2005 r. do 2023 r. Obliczono, iż w analizowanym okresie skumulowana inflacja wyniosła 84,61%. Następnie obliczono wzrost wysokości opłat o ten wskaźnik i uwzględniono 23% podatek VAT, jaki jest należny od usługi świadczonej przez przechowawców akt osobowych i płacowych. Otrzymano szacowane w ten sposób wartości brutto opłat za usługi przechowawców akt, które przedstawiono poniżej w tabeli nr 1. W tabeli tej wyróżniono kolorem zielonym kolumnę pokazującą wartość wzrostu, wyznaczonego zgodnie z powyższym opisem.

Tabela nr 1:

Opłaty za sporządzenie odpisu lub kopii przechowywanej dokumentacji – w wysokości nie wyższej niż:	stawki obowiązujące (ustalone w 2005 r.)	nowe stawki (skumulowana CPI: 84,61%)	nowe stawki po zaokrągleniu	wzrost	VAT 23%	nowa stawka +VAT	nowe stawki z VAT po zaokrągleniu
Kopia świadectwa pracy	17,00 zł	31,38 zł	31 zł	14,38 zł	7,22 zł	38,60 zł	39 zł
Kopia innego niż świadectwo pracy dokumentu z zakresu stosunku pracy, w tym dokumentu potwierdzającego wysokość wynagrodzenia	4,00 zł	7,38 zł	7 zł	3,38 zł	1,70 zł	9,08 zł	9 zł
Kopia każdej karty kartoteki zarobkowej bądź zasiłkowej albo strony listy płac	4,00 zł	7,38 zł	7 zł	3,38 zł	1,70 zł	9,08 zł	9 zł
Odpis świadectwa pracy, za każdą rozpoczętą stronę	35,00 zł	64,61 zł	65 zł	29,61 zł	14,86 zł	79,47 zł	79 zł
Odpis innego niż świadectwo pracy dokumentu z zakresu stosunku pracy, w tym dokumentu potwierdzającego wysokość wynagrodzenia, za każdą rozpoczętą stronę	8,00 zł	14,77 zł	15 zł	6,77 zł	3,40 zł	18,17 zł	18 zł
Odpis skrócony wysokości zarobków na podstawie list płac, za każdą pozycję zestawienia (kwotę wynagrodzenia rocznego albo wynagrodzenia za krótszy okres faktycznie przepracowany w ciągu roku)	4,00 zł	7,38 zł	7 zł	3,38 zł	1,70 zł	9,08 zł	9 zł
Łączna opłata od jednorazowo złożonego zamówienia nie może przekroczyć kwoty	200,00 zł	369,21 zł	369 zł	169,21 zł	84,92 zł	454,13 zł	454 zł

Z uwagi na dążenie organów administracji publicznej do dalszego ograniczenia skokowego wzrostu wysokości opłat uiszczanych przez usługobiorców za usługi świadczone przez przechowawców akt, **w kolejnym kroku obliczeń obniżono wzrost wysokości opłat o 50%** (tabela nr 2). W tabeli tej wyróżniono kolorem fioletowym kolumnę pokazującą wartość wzrostu, pomniejszonego o 50%.

To rozwiązanie uznano za racjonalny kompromis – między możliwościami finansowymi przeciętnego usługobiorcy, a racjonalnością prowadzenia działalności gospodarczej przez przechowawców akt osobowych i płacowych.

Jednocześnie należy zauważyć, iż obniżenie o 50% szacowanego wzrostu wartości usług nie oznacza spadku o 50% nowych stawek brutto, określonych z uwzględnieniem 23% stawki podatku od towarów i usług. Z tego względu wykazane w tabeli nr 2 nowe stawki z VAT po zaokrągleniu są niższe jedynie o 22,92% od nowych stawek z VAT po zaokrągleniu, jakie zostały przedstawione w tabeli nr 1.

⁶ por. <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/skladki-wskazniki-odsetki/wskazniki/minimalne-wynagrodzenie-za-prace-od-2003-r> (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

⁷ Należy zauważyć, iż minimalne wynagrodzenie za pracę w latach 2005–2024 rosło istotnie szybciej niż na przykład wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Minimalne wynagrodzenie za pracę wzrastało nawet w latach, gdy odnotowywana była deflacja. Na przykład w latach 2014–2016 inflacja wyniosła odpowiednio: 2014 r. – 0%, 2015 r. – 0,9%, 2016 r. – 0,60%, a w tym samym czasie minimalne wynagrodzenie za pracę wzrosło odpowiednio o: 5,00%, 4,17% oraz 5,71%, osiągając wartość: w 2014 r. – 1 680,00 zł, w 2015 r. – 1 750,00 zł, a w 2016 r. – 1 850,00 zł (w całym okresie od 2005 r. do 2024 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wzrosło o 406,478%). Nie kwestionując w żaden sposób zasadności podnoszenia wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, należy zauważyć, iż ze względu na historyczną dynamikę zmiany tego wynagrodzenia wiązanie z nim maksymalnej wysokości opłat pobieranych przez przechowawców akt osobowych nie jest rozwiązaniem optymalnym.

Tabela nr 2:

Oplaty za sporządzenie odpisu lub kopii przechowywanej dokumentacji – w wysokości nie wyższej niż:	stawki obowiązujące (ustalone w 2005 r.)	nowe stawki	nowe stawki po zaokrągleniu	wzrost pomniejszony o 50%	VAT 23%	nowa stawka +VAT	nowe stawki z VAT po zaokrągleniu
Kopia świadectwa pracy	17 zł	24,19 zł	24 zł	7,19 zł	6 zł	29,76 zł	30 zł
Kopia, innego niż świadectwo pracy dokumentu z zakresu stosunku pracy, w tym dokumentu potwierdzającego wysokość wynagrodzenia	4 zł	5,69 zł	6 zł	1,69 zł	1 zł	7,00 zł	7 zł
Kopia każdej karty kartoteki zarobkowej bądź zasiłkowej albo strony listy płac	4 zł	5,69 zł	6 zł	1,69 zł	1 zł	7,00 zł	7 zł
Odpis świadectwa pracy, za każdą rozpoczętą stronę	35 zł	49,81 zł	50 zł	14,81 zł	11 zł	61,26 zł	61 zł
Odpis innego niż świadectwo pracy dokumentu z zakresu stosunku pracy, w tym dokumentu potwierdzającego wysokość wynagrodzenia, za każdą rozpoczętą stronę	8 zł	11,38 zł	11 zł	3,38 zł	3 zł	14,00 zł	14 zł
Odpis skrócony wysokości zarobków na podstawie list płac, za każdą pozycję zestawienia (kwotę wynagrodzenia rocznego albo wynagrodzenia za krótszy okres faktycznie przepracowany w ciągu roku)	4 zł	5,69 zł	6 zł	1,69 zł	1 zł	7,00 zł	7 zł
Łączna opłata od jednorazowo złożonego zamówienia nie może przekroczyć kwoty	200 zł	284,61 zł	285 zł	84,61 zł	65 zł	350,06 zł	350 zł

Wykazane w tabeli nr 2 stawki opłat za sporządzenie odpisu lub kopii przechowywanej dokumentacji, z uwzględnieniem wartości podatku VAT, przedstawiono w proponowanym projekcie rozporządzenia.

Przedstawiając rekomendowane rozwiązanie, należy również bezwzględnie wskazać, że archiwa państwowe nie są gotowe do przejęcia dokumentacji osobowo-płacowej po upadających przechowawcach akt osobowych i płacowych. Ponadto dokumentacja pracownicza nie wypełnia definicji materiałów archiwalnych wskazanych w art. 1 Ustawy, więc nie powinna zajmować powierzchni przeznaczonej co do zasady do wieczystego przechowywania materiałów archiwalnych⁸. Jednocześnie Archiwa Państwowe, w przypadku upadłości przechowawców akt osobowych i płacowych, są zobowiązane do przejęcia przechowywanej przez nich dokumentacji pracowniczej – zgodnie z przepisami art. 51p ust. 3 Ustawy. Należy jednak podkreślić, że w archiwach państwowych, zgodnie ze stanem na koniec 2024 r.: 1) rezerwa magazynowa została wyczerpana w 23 obiektach sieci archiwów państwowych; 2) w ciągu najbliższych 3 lat kolejnych 36 obiektów utraci rezerwę; 3) w perspektywie kolejnych 5 lat następne 18 obiektów zostaną zapełnione. Oznacza to, że do końca 2032 r. archiwa państwowe utracą możliwość przejmowania materiałów archiwalnych w 80% obiektów.

Konkludując należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zgodnie z art. 51a Ustawy działalność gospodarcza w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców o czasowym okresie przechowywania jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów⁹ ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480)¹⁰ i wymaga uzyskania wpisu do rejestru

⁸ Art. 1 Ustawy: „Materiałami archiwalnymi wchodzącymi do narodowego zasobu archiwalnego, zwanymi dalej „materiałami archiwalnymi”, są wszelkiego rodzaju akta i dokumenty, korespondencja, dokumentacja finansowa, techniczna i statystyczna, mapy i plany, fotografie, filmy i mikrofilmy, nagrania dźwiękowe i wideofonowe, dokumenty elektroniczne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557, z późn. zm.) oraz inna dokumentacja, bez względu na sposób jej wytworzenia, mająca znaczenie jako źródło informacji o wartości historycznej o działalności Państwa Polskiego, jego poszczególnych organów i innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz o jego stosunkach z innymi państwami, o rozwoju życia społecznego i gospodarczego, o działalności organizacji o charakterze politycznym, społecznym i gospodarczym, zawodowym i wyznaniowym, o organizacji i rozwoju nauki, kultury i sztuki, a także o działalności jednostek samorządu terytorialnego i innych samorządowych jednostek organizacyjnych - powstała w przeszłości i powstająca współcześnie.”

⁹ Jak wskazano w publikacji T. Kocowski, Zdolność wykonawcy do występowania w obrocie prawnym, „Prawo Zamówień Publicznych” 2021, nr 1, s. 17 i nast. – „Deklaratywnie gwarantowana przedsiębiorcom wolność wykonywania działalności gospodarczej „otaczana” jest wszakże wieloma różnorodnymi ograniczeniami (głównie nakazami i zakazami) wynikającymi z przepisów administracyjnoprawnych, czyli przepisów prawa określonego mianem prawa interesu publicznego, co oznacza, że ograniczenia te wprowadzone zostały ze względu na konieczność ochrony właśnie tego typu interesu, w istocie tożsamego z pojęciem „dobro wspólne” czy „dobro publiczne”. Jest ono na trwałe związane z prawem publicznym, a tworzenie podstaw do jego zapewnienia to jedna z głównych zasad tego prawa. Wymogi ochrony tego dobra powodują, że prowadzenie działalności gospodarczej wymaga niekiedy posiadania dodatkowych uprawnień w postaci koncesji, zezwolenia lub licencji, a także ewentualnie dokonania dodatkowych czynności rejestracyjnych wymaganych przez przepisy prawne. Podejmowanie określonych rodzajów działalności gospodarczej wymaga ze względów policyjnych dodatkowego wpisu do rejestru działalności regulowanej.”

¹⁰ Art. 43 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, por. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180000646> (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

przechowawców akt osobowych i płacowych. Zasadniczą przesłanką regulowania tej działalności jest ochrona interesów konsumentów oraz zapobieganie praktykom monopolistycznym¹¹. Warto zauważyć, że w Polsce obowiązują podobne przepisy odnośnie do wysokości opłaty za udostępnienie dokumentacji medycznej¹², które wskazano w art. 28 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581).

W odniesieniu do działalności prowadzonej przez przechowawców akt osobowych i płacowych nie znaleziono analogicznych przykładów rozwiązań w krajach członkowskich OECD/UE (weryfikowano m.in. „Rejestry działalności gospodarczej w państwach UE”, tj. stronę zarządzaną przez Komisję Europejską: https://e-justice.europa.eu/106/PL/business_registers_in_eu_countries). Niemniej na stronach archiwów państwowych w krajach Unii Europejskiej można swobodnie odnaleźć cenniki usług sporządzenia kopii albo kopii cyfrowych dokumentów znajdujących się w zasobach danego archiwum.

Weryfikując dostępne treści w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i sposobów jej regulowania w Unii Europejskiej, uzyskano następujące wyniki: „Informacje na temat regulacji systemowych dotyczących wykonywania działalności gospodarczej w wybranych krajach:

Czechy – ustawa nr 455/1991 o działalności gospodarczej reguluje warunki wykonywania działalności, zawiera przepisy dot. form wykonywania działalności, form reglamentacji i rejestracji.

Dania – nie ma jednej ramowej ustawy regulującej wykonywanie działalności gospodarczej. Obowiązuje ustawa o rejestrze firm CVR, w którym zarejestrowane są wszystkie duńskie firmy, bez względu na formę właścicielską czy prawno-organizacyjną.

Francja – brak jednej regulacji określającej prawa przedsiębiorców. Zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej zostały określone w art. 7 ustawy z dnia 2 i 17 marca 1791 r. (tzw. „Prawo Allarda”), natomiast ograniczenia wolności działalności gospodarczej i swobody konkurencji zostały uregulowane w ustawach szczegółowych. W 2014 r. przyjęto dokument zawierający pakiet uproszczeń dla przedsiębiorców, np. zasada milczącej zgody, zasada „powiedz nam jeden raz”, ustanowienie mediatora administracja – obywatele na poziomie lokalnym, wprowadzenie testu MŚP w legislacji, projekt decyzji administracyjnej.

Hiszpania – ustawa o przedsiębiorczości i internacjonalizacji z 2013 r. zawiera szereg propozycji, mających na celu rozpowszechnienie kultury przedsiębiorczości oraz ułatwianie rozpoczynania działalności gospodarczej (nauczanie przedsiębiorczości, rejestracja, nowe formy wykonywania działalności, uproszczenia procedur administracyjnych, kwestie podatkowe i ubezpieczeń społecznych).

Holandia – brak jednej regulacji na wzór polskiej ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców Analogiczne przepisy, w tym regulujące prawa przedsiębiorców, zawarte są w kodeksie cywilnym, ustawie dot. ogólnego prawa administracyjnego, ustawie o rejestrze handlowym i innych.

Węgry – ustawa o prywatnej przedsiębiorczości (Evt., V 1990) reguluje swobodę działalności gospodarczej.¹³

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Przechowawcy akt osobowych i płacowych	234 podmioty gospodarcze	Ewidencja przechowawców akt osobowych i płacowych: https://archiwa.gov.pl/wp-content/uploads/2025/01/EWIDEN_CJA_BAZA_INTERNETOWA-29.01.2025.pdf	Poprawa rentowności prowadzonej działalności gospodarczej przez aktualizację maksymalnej wysokości opłat za sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania.
Osoby fizyczne, korzystające z usług przechowawców akt	18,2 tys. – 20,9 tys. osób rocznie ¹⁴	Oszacowanie własne na podstawie danych ZUS dostępnych w	Wzrost kosztów uzyskania dokumentacji niezbędnej do

¹¹ por. <https://www.biznes.gov.pl/pl/porta/00116>

¹² Wysokość opłaty za udostępnienie dokumentacji medycznej określono w art. 28 ust. 4, w następujący sposób: „Maksymalna wysokość opłaty za:

1) jedną stronę wyciągu albo odpisu dokumentacji medycznej – nie może przekraczać 0,002,

2) jedną stronę kopii albo wydruku dokumentacji medycznej – nie może przekraczać 0,00007,

3) udostępnienie dokumentacji medycznej na informatycznym nośniku danych – nie może przekraczać 0,0004

– przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło ogłoszenie.” por. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20090520417> (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

¹³ Treść projektu Oceny Skutków Regulacji dla projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców, por. <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12295217> (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

¹⁴ Na podstawie opracowania ZUS pt. „Ważniejsze informacje z zakresu ubezpieczeń społecznych (Fundusz Ubezpieczeń Społecznych) za 2023 r.”, opublikowanego w czerwcu 2024 r., ustalono historyczne dane odnośnie do liczby świadczeniobiorców, którym przyznano emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy w latach 2019–2023 (dotyczy osób, którym przyznano świadczenie po raz pierwszy i które podjęły jego wypłatę w stałym miesięcznym terminie płatności). Na podstawie danych historycznych w programie Excel wyznaczono prognozę na kolejnych 12 lat oraz trend liniowy dla tego okresu, z których wynika, iż w 2031 r. liczba świadczeniobiorców, którym zostanie przyznana emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy, przekroczy 400 tys. osób (w wariancie wysokim wartość ta zostanie przekroczona już w 2030 r.). Założono, że w całym okresie, dla którego sporządzana jest Ocena Skutków Regulacji średnio 5% ww. przyszłych świadczeniobiorców będzie korzystać z usług przechowawców akt osobowych i płacowych, w celu uzyskania odpisu lub kopii dokumentacji pracowniczej. Jednocześnie, zgodnie

osobowych i płacowych, w celu uzyskania odpisu lub kopii dokumentacji pracowniczej, w tym dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy, niezbędnych na przykład do udokumentowania okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu wysokości tych świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych		opracowaniu pt.: „Ważniejsze informacje z zakresu ubezpieczeń społecznych (Fundusz Ubezpieczeń Społecznych) za 2023 r.” por. https://www.zus.pl/baza-wiedzy/statystyka/wazniejsze-informacje-z-zakresu-ubezpieczen-spolecznych-fundusz-ubezpieczen-spolecznych	udokumentowania okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz przy obliczaniu wysokości tych świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1 (100%)	BIP MKiDN https://bip.mkidn.gov.pl/	Upowszechnienie informacji w zakresie nowych wysokości opłat za sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania. Prowadzenie spraw zgłaszanych przez przechowawców akt osobowych i płacowych lub ich usługobiorców.
Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, urząd obsługujący centralny organ administracji rządowej w sprawach państwowego zasobu archiwalnego	1 (100%)	BIP NDAP https://archiwa.gov.pl/nowy-biuletyn-informacji-publicznej/	Upowszechnienie informacji w zakresie nowych wysokości opłat za sporządzenie odpisu lub kopii dokumentacji o czasowym okresie przechowywania. Cykliczna aktualizacja Ewidencji przechowawców akt osobowych i płacowych (w przypadku podniesienia rentowności opłat liczba nowych podmiotów gospodarczych, które będą prowadzić ww. usługi może wzrosnąć).
Archiwa państwowe	32	https://www.gov.pl/web/archiwa/archiwa-panstwowe	Część archiwów państwowych przechowuje dokumentację osobową i płacową zlikwidowanych pracodawców na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych (art. 51a ust. 2 pkt 1 Ustawy), decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych (art. 51h ust. 2, art. 51z ust. 1 Ustawy), postanowienia sądowego o braku środków na przechowywanie dokumentacji (art. 51p ust. 3 Ustawy). Archiwum Państwowe w Warszawie przechowuje również dokumentację osobową i płacową zlikwidowanych pracodawców przejętą na podstawie art. 51u ust. 3 Ustawy. Na podstawie przechowywanej dokumentacji archiwa państwowe

z prognozami demograficznymi (np. publikacja GUS pt. Prognoza ludności na lata 2023–2060, por. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html>), zakłada się, iż w kolejnych latach liczba świadczeniobiorców, którym będzie przyznawana emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych będzie rosła. W wariancie średnim ww. publikacji, prognozuje się, iż w 2030 r. liczba osób w wieku 65 lat lub więcej, wyniesie 8,19 miliona, względem 7,35 miliona w 2022 r. (s. 35). Trudno jednak przesądzić jaki odsetek osób uprawnionych do przejścia na emeryturę skorzysta z uprawnienia w roku osiągnięcia wieku emerytalnego lub w latach bezpośrednio po osiągnięciu uprawnień. Z tego względu nie korygowano wartości trendu wyznaczonego na podstawie danych historycznych ZUS.

			wydają kopie i odpisy. Projektowane rozporządzenie będzie miało również wpływ na koszty tych usług ustanowione w cennikach archiwów państwowych.
--	--	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Konsultacje publiczne projektu rozporządzenia zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806 oraz z 2025 r. poz. 408).

W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Projekt rozporządzenia został także przekazany do zaopiniowania¹⁵⁾ przez reprezentatywne organizacje związkowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440, z późn. zm.), reprezentatywne organizacje pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423) i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Forum Związków Zawodowych;
- 2) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 4) Business Centre Club;
- 5) Konfederację „Lewiatan”;
- 6) Krajową Izbę Gospodarczą;
- 7) Naczelną Organizację Techniczną;
- 8) Polską Radę Biznesu;
- 9) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 10) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 11) Związek Rzemiosła Polskiego.

Stosownie do § 36 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt dokumentu rządowego w ramach konsultacji publicznych otrzymały następujące podmioty:

- 1) Stowarzyszenie Archiwistów Polskich;
- 2) Stowarzyszenie Archiwistów Instytucji Wymiaru Sprawiedliwości;
- 3) Polskie Towarzystwo Archiwalne;
- 4) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Archiwistów;
- 5) Stowarzyszenie Archiwizjoner;
- 6) Krajowa Sekcja Pracowników Archiwów Państwowych NSZZ „Solidarność”;
- 7) Rada Działalności Pożytku Publicznego;
- 8) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 9) Unia Metropolii Polskich;
- 10) Unia Miasteczek Polskich;
- 11) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 12) Związek Miast Polskich;
- 13) Związek Powiatów Polskich;
- 14) Związek Województw RP;
- 15) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 16) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 17) Polskie Towarzystwo Gospodarcze

W ramach konsultacji publicznych żaden z w/w podmiotów nie zgłosił uwag.

Projekt rozporządzenia został także przekazany do zaopiniowania przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Radę Dialogu Społecznego, Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – podmioty te nie zgłosiły uwag.

Projekt rozporządzenia został także przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz przez Radę Działalności Pożytku Publicznego. Informacja o opiniach zostanie przekazana po ich otrzymaniu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

¹⁵⁾ Wykaz weryfikowano na podstawie zestawienia dostępnego na stronie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej:
<https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/konsultacje-publiczne> (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	1,04	1,05	1,06	1,07	1,08	1,09	1,10	1,10	1,11	1,12	1,13	11,95
budżet państwa	1,03 7	1,04 6	1,05 6	1,06 6	1,07 6	1,08 5	1,09 5	1,10 5	1,11 4	1,12 4	1,13 4	11,938
JST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wydatki ogółem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
budżet państwa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
JST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo ogółem	1,04	1,05	1,06	1,07	1,08	1,09	1,10	1,10	1,11	1,12	1,13	11,95
budżet państwa	1,03 7	1,04 6	1,05 6	1,06 6	1,07 6	1,08 5	1,09 5	1,10 5	1,11 4	1,12 4	1,13 4	11,938
JST	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Źródła finansowania	Projekt nie wpłynie na zwiększenie wydatków z budżetu państwa. Oszacowane dochody wystąpią z tytułu wpływów do budżetu państwa z podatku VAT z tytułu usługi świadczonej przez przechowawców akt osobowych i płacowych oraz usług świadczonych przez archiwa państwowe z tytułu pobieranych opłat za wydawane kopie i/lub odpisy z dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Na podstawie opracowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pt. „Ważniejsze informacje z zakresu ubezpieczeń społecznych (Fundusz Ubezpieczeń Społecznych)” za 2023 r., opublikowanego w czerwcu 2024 r.¹⁶, ustalono historyczne dane w zakresie liczby świadczeniobiorców, którym przyznano emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy w latach 2019–2023 (dotyczy osób, którym przyznano świadczenie po raz pierwszy i które podjęły jego wypłatę w stałym miesięcznym terminie płatności). Następnie, na podstawie dostępnych danych historycznych, w programie Excel, wyznaczono prognozę na kolejnych 12 lat oraz trend liniowy dla tego okresu, z których wynika, iż w 2031 r. liczba świadczeniobiorców, którym zostanie przyznana emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy przekroczy 400 tys. osób (w wariancie wysokim wartość ta zostanie przekroczona już w 2030 r.). Na tej podstawie oraz kierując się pewnym doświadczeniem wynikającym z działalności archiwów państwowych¹⁷, założono, że w całym okresie, dla którego sporządzana jest Ocena Skutków Regulacji średnio 5% przyszłych świadczeniobiorców (tj. osób, którym w danym roku kalendarzowym zostanie przyznane świadczenie po raz pierwszy i które podejmą jego wypłatę w stałym miesięcznym terminie płatności) będzie korzystać z usług przechowawców akt osobowych i płacowych, w celu uzyskania odpisu lub kopii dokumentacji pracowniczej. W ten sposób określono zakładaną liczbę usługobiorców przechowawców akt osobowych i płacowych w każdym roku, dla którego sporządzono analizę OSR¹⁸.											

¹⁶ Por. <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/statystyka/wazniejsze-informacje-z-zakresu-ubezpieczen-spoecznych-fundusz-ubezpieczen-spoecznych> (dostęp z dnia 21.05.2025 r.).

¹⁷ MKiDN nie dysponuje danymi dotyczącymi działalności gospodarczej przechowawców akt osobowych i płacowych, w tym o liczbie świadczonych przez nich usług w danym roku kalendarzowym, czy wysokości uzyskiwanych przychodów z tej działalności. Jednocześnie, zgodnie z informacjami dostępnymi na stronach internetowych części przechowawców akt osobowych i płacowych, świadczą oni usługi sklasyfikowane w sekcji 91.01.B – „Działalność archiwów” Polskiej Klasyfikacji Działalności (Polska Klasyfikacja Działalności została wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz. 1936)).

¹⁸ W analizach rozważano kwestie związane z prognozami demograficznymi (np. publikacja Głównego Urzędu Statystycznego pt. „Prognoza ludności na lata 2023–2060” (Por. <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html>) (dostęp z dnia 21.05.2025 r.)). Przyjęto, iż w kolejnych latach liczba świadczeniobiorców, którym będzie przyznawana emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych będzie rosła. W wariancie średnim ww. publikacji GUS, prognozuje się, iż w 2030 r. liczba osób w wieku 65 lat lub więcej, wyniesie 8,19 miliona, względem 7,35 miliona w 2022 r. (s. 35). Trudno jednak przesądzić, jaki odsetek osób uprawnionych do przejścia na emeryturę skorzysta z uprawnienia w roku osiągnięcia wieku emerytalnego lub w latach bezpośrednio po osiągnięciu tych uprawnień. Z tego względu nie korygowano wartości trendu wyznaczonego na podstawie danych historycznych ZUS, a tym samym nie korygowano liczby usługobiorców przechowawców akt osobowych i płacowych w każdym roku, dla którego sporządzono analizę OSR.

	Następnie przyjęto założenie¹⁹, iż spośród wszystkich usługobiorców przechowawców akt osobowych i płacowych w każdym roku, dla którego sporządzono analizę OSR, będą oni korzystali z usług w następujący sposób: • 33% usługobiorców zleci usługę, której wartość będzie równa wysokości łącznej opłaty od jednorazowo złożonego zamówienia, tj. 285 zł netto, 350 zł brutto; • 33% usługobiorców zleci usługę, której wartość będzie równa wysokości pozyskania kopii jednego świadectwa pracy, tj. 24 zł netto, 30 zł brutto; • 34% usługobiorców zleci usługę, której wartość będzie równa połowie wysokości łącznej opłaty od jednorazowo złożonego zamówienia, tj. 142 zł netto, 175 zł brutto. Na tej podstawie obliczono szacowaną wysokość wpływów do budżetu państwa z podatku VAT z tytułu usługi świadczonej przez przechowawców akt osobowych i płacowych. Należy zauważyć także, iż w punkcie 2 OSR zostało przedstawione uzasadnienie dla przyjętej metody wyznaczenia proponowanych wysokości opłat. Zastosowane podejście zakłada zrównoważenie potrzeb usługodawców i interesu usługobiorców. Opłaty za wydawane kopie i odpisy z dokumentacji osobowej i płacowej zlikwidowanych pracodawców pobierane są również przez podmioty publiczne, w tym archiwa państwowe, co stanowi dochody budżetu państwa²⁰. Zgodnie z art. 51o ust. 2 Ustawy przepisy wydane na podstawie upoważnienia zawartego w ust. 1 stosuje się także do podmiotów innych niż wymienione w art. 51a ust. 1 i 2 przechowujących dokumentację. Dochody archiwów państwowych zostały uwzględnione w wyliczeniach w tabeli w punkcie 6 OSR <i>Wpływ na sektor finansów publicznych</i>. Oszacowano je na podstawie średnich dochodów z ostatnich 5 lat powiększonych o 42%, czyli realny wzrost stawek w stosunku do kwot z obowiązującego Rozporządzenia. Dochody archiwów państwowych przechowujących dokumentację osobową i płacową zlikwidowanych pracodawców w latach 2019–2023 kształtowały się następująco: 2019 r. – 314 566 zł, 2020 r. – 293 214 zł, 2021 r. – 264 056 zł, 2022 r. – 260 420 zł, 2023 r. – 275 655 zł. Średnio roczny dochód kształtował się na poziomie ok. 282 000 zł. Dochody te, uwzględniając wzrost wysokości pobieranych opłat o 42%, po zmianie maksymalnych opłat średnio wynosić będą 400 000 zł rocznie. Najwięcej dokumentacji osobowej i płacowej zlikwidowanych pracodawców przechowuje Archiwum Państwowe w Warszawie, którego dochody w ostatnich pięciu latach kształtowały się następująco: 2019 r. – 174 000 zł, 2020 r. – 170 000 zł, 2021 r. – 153 000 zł, 2022 r. – 157 000 zł, 2023 r. – 140 000 zł. Zgodnie ze sprawozdaniem rocznym za 2023 r. Archiwum Państwowe w Warszawie przechowywało ok. 25 km dokumentacji osobowej i płacowej. Łącznie w archiwach państwowych, na koniec 2023 r., znajdowało się ok. 36 km dokumentacji osobowej i płacowej. Archiwum Państwowe w Warszawie w 2023 r. wykonało 12 662 kwerendy socjalne z dokumentacji osobowej i płacowej dla osób prywatnych. W sumie archiwa państwowe zrealizowały w 2023 r. 21 557 kwerend socjalnych z dokumentacji osobowej i płacowej dla osób prywatnych. Dane za poprzednie lata, liczby realizowanych kwerend socjalnych dla osób prywatnych w archiwach państwowych, kształtowały się następująco: 2019 r. – 30 308, 2020 r. – 29 807, 2021 r. – 21 831, 2022 r. – 21 354. Ilość dokumentacji osobowej i płacowej zlikwidowanych pracodawców, przechowywanej w archiwach państwowych, z każdym rokiem wzrasta z uwagi na zabezpieczanie dokumentacji osobowej i płacowej po likwidujących się pracodawcach, jak również przechowawcach prowadzących działalność, o której mowa w art. 51a ust. 1 Ustawy²¹. Jednocześnie po upływie
--	---

¹⁹ MKiDN nie dysponuje danymi dotyczącymi działalności gospodarczej przechowawców akt osobowych i płacowych, w tym o liczbie świadczonych przez nich usług w danym roku kalendarzowym, czy wysokości uzyskiwanych przychodów z tej działalności, z tego względu na potrzeby OSR konieczne jest przyjmowanie pewnych założeń pozwalających dokonać niezbędnych obliczeń w zakresie skutków finansowych projektu rozporządzenia.

²⁰ 25 archiwów państwowych przechowuje dokumentację osobową i płacową zlikwidowanych pracodawców na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych (art. 51a ust. 2 pkt 1 Ustawy), decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych (art. 51h ust. 2, art. 51z ust. 1 Ustawy) lub postanowień sądów rejestrowych o braku środków na przechowywanie dokumentacji (art. 51p ust. 3 Ustawy). Archiwum Państwowe w Warszawie przechowuje również dokumentację osobową i płacową zlikwidowanych pracodawców przejętą na podstawie art. 51u ust. 3 Ustawy. Na podstawie przechowywanej dokumentacji archiwa państwowe wydają kopie i odpisy. Projekt rozporządzenia wpłynie również na koszty tych usług ustanowione w cennikach archiwów państwowych.

²¹ Archiwa państwowe przejmują dokumentację osobową i płacową w trybach administracyjnych na podstawie: art. 51h ust. 2 i art. 51p ust. 3 Ustawy zgromadzoną przez przedsiębiorców prowadzących działalność, o której mowa w art. 51a ust. 1 Ustawy; na podstawie art. 51u ust. 3 Ustawy Archiwum Państwowe w Warszawie przejmie dokumentację osobową i płacową likwidujących się pracodawców, na podstawie art. 51z ust. 1 Ustawy archiwa państwowe przejmują dokumentację osobową i płacową po zlikwidowanych pracodawcach.

	ustawowego okresu przechowywania dokumentacja osobowa i płacowa podlega brakowaniu (niszczeniu). Archiwum Państwowe w Warszawie wraz z Oddziałem Dokumentacji Osobowej i Płacowej w Milanówku przechowuje największą ilość dokumentacji osobowej i płacowej po zlikwidowanych pracodawcach, w tym przejętej po upadających firmach przechowalniczych. Zgodnie z bazą Miejsca przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców (https://ewidencja.warszawa.ap.gov.pl/) Archiwum Państwowe w Warszawie przechowuje dokumentację po 406 zlikwidowanych pracodawcach, Oddział Dokumentacji Osobowej i Płacowej w Milanówku składa dokumentację osobową i płacową po 2391 pracodawcach. Pozostałe archiwa państwowe przechowują łącznie dokumentację po ok. 4000 zlikwidowanych firm, z czego najwięcej dokumentacji osobowej i płacowej (poza Archiwum Państwowym w Warszawie) znajduje się w: Archiwum Państwowym w Gdańsku, Archiwum Państwowym w Katowicach, Archiwum Państwowym w Rzeszowie i Archiwum Państwowym w Koszalinie (każde z nich przechowuje dokumentację po ok. 300 zlikwidowanych firmach). Pozostałe archiwa państwowe przechowują dokumentację osobową i płacową powstałą w wyniku działalności podmiotów, których liczba mieści się w przedziale od 30 do 202. Dochody archiwów państwowych w poszczególnych latach kształtowały się bardzo odmiennie, z uwagi m.in. na przeniesienie dokumentacji osobowej i płacowej pomiędzy archiwami państwowymi, które zaangażowały się w projekt termomodernizacji lub nie posiadały wystarczającego miejsca na przechowywanie materiałów archiwalnych. Całość pozyskanych dochodów z tytułu wydawanych kopii i odpisów z dokumentacji osobowej i płacowej odprowadzana jest przez archiwa państwowe do budżetu państwa.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-1,04	-1,05	-1,06	-1,07	-1,09	-1,13	-11,95
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Poprawa rentowności działalności gospodarczej prowadzonej przez przechowawców akt osobowych i płacowych. W pozostałym zakresie projekt rozporządzenia nie wpłynie na sytuację mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Dostęp do akt osobowych i dokumentacji płacowej jest kluczowy w momencie ubiegania się o świadczenie emerytalne lub rentowe z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli dokumenty te nie znajdują się w posiadaniu osoby ubiegającej się o takie świadczenie, a podmiot gospodarczy, w którym dana osoba była zatrudniona, uległ likwidacji. W momencie zakończenia działalności gospodarczej przez pracodawcę pojawia się kwestia właściwego zabezpieczenia akt osobowych i dokumentacji płacowej tego podmiotu. Zadania te realizowane są przez przechowawców akt osobowych i płacowych. Dokumentacja osobowa i płacowa musi być przechowywana przez okres: • 50 lat, dla dokumentacji pracowników zatrudnionych przed 1 stycznia 1999 r.; • 10 lat, dla dokumentacji pracowników nowo zatrudnionych od 1 stycznia 2019 r.; (10 lat liczone jest od końca roku kalendarzowego, w którym ustał stosunek pracy lub zakończyła się umowa zlecenia); • 10 lat, dla dokumentacji osób zatrudnionych od stycznia 1999 r. do grudnia 2018 r. – jeżeli zostały dopełnione procedury skrócenia okresu przechowywania akt²². W pozostałym zakresie projekt rozporządzenia nie wpłynie na sytuację rodziny, a także sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Brak wpływu.						

22

por. <https://archiwa.gov.pl/poznaj/dla-instytucji-i-firm/dokumentacja-pracownicza/dla-pracodawcow/>

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wpływy do budżetu państwa z podatku VAT z tytułu usługi świadczonej przez przechowawców akt osobowych i płacowych oraz dochody budżetu państwa z tytułu opłat pobieranych przez archiwa państwowe za wydawane kopie i odpisy z dokumentacji osobowej i płacowej zostaną niewątpliwie sfinansowane z opłat ponoszonych przez usługobiorców, tzn. przez osoby, które będą korzystać z usług przechowawców akt osobowych i płacowych, w celu uzyskania odpisu lub kopii dokumentacji pracowniczej w celu pozyskania świadczenia emerytalnego lub rentowego z tytułu niezdolności do pracy. W pozostałym zakresie projekt rozporządzenia nie wpłynie na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Efektem przyjęcia projektu rozporządzenia będzie poprawa rentowności działalności gospodarczej prowadzonej przez przechowawców akt osobowych i płacowych. Fakt ten może mieć pozytywny wpływ na rynek pracy, jednak w ograniczonym zakresie. W pozostałym zakresie projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Raport z konsultacji publicznych.		